Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31882

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ), ö?rencilerin Türkçe dersine yönelik sahip olduklar? **özyeterlik alg?s?** düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Durukan ve Maden (2012) taraf?ndan, bireylerin belirli bir alandaki görevleri ba?ar?yla tamamlama yeteneklerine olan inançlar?n? yans?tan sosyal bili?sel teori çerçevesinde yap?land?r?lm??t?r. TDÖAÖ, özellikle Türkçe dersi gibi temel bir akademik disiplinde ö?rencilerin motivasyonunu, çabas?n? ve akademik ba?ar?s?n? etkileyen bu kritik alg?y? nicel olarak de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? bir **güvenirlik** ve **geçerlik** çal??mas? içermektedir. Bu çal??malar, ölçe?in yap?sal tutarl?l???n? ve ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçme yetene?ini bilimsel olarak kan?tlam??t?r. Geli?tirme tipi bir ölçek olan TDÖAÖ, e?itim ara?t?rmalar?nda ve pedagojik uygulamalarda ö?rencilerin öz yeterlik düzeylerini belirleyerek uygun rehberlik ve müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik Alg?s?, Türkçe Dersi, E?itim Psikolojisi, Akademik Ba?ar?, Ölçek Geli?tirme, **Özyeterlik**, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Erhan Durukan, Salih Maden.

Amaç

Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, ilkö?retim veya ortaö?retim düzeyindeki ö?rencilerin Türkçe dersi müfredat?nda yer alan okuma, yazma, dil bilgisi ve anlama gibi temel becerilere yönelik kendi yeterliliklerine olan inançlar?n? belirlemektir. Bu inançlar, ö?rencilerin derse kat?l?m düzeylerini ve gösterdikleri performans? do?rudan etkiledi?i için, bu alg?y? do?ru bir ?ekilde ölçmek pedagojik aç?dan büyük önem ta??r.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve e?itimcilere, ö?rencilerin dü?ük veya yüksek öz yeterlik alg?s?na sahip oldu?u alanlar? tespit etme imkan? sunar. Böylece, ö?rencilerin akademik özgüvenini art?rmaya yönelik ki?iselle?tirilmi? ö?retim yöntemleri ve destek programlar? geli?tirilebilir. Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?ndaki Türkçe dersine özgü **özyeterlik** ölçme araçlar?ndaki bo?lu?u doldurmay? hedeflemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

TDÖAÖ, **Özyeterlik Alg?s?** (Self-Efficacy Perception) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisi'nin merkezi bir kavram?d?r ve bireyin belirli bir eylemi ba?ar?yla gerçekle?tirme kapasitesine olan ki?isel yarg?s?n? ifade eder. Ölçek, genel öz yeterlikten ziyade, spesifik olarak Türkçe dersi ba?lam?ndaki yeterlik inançlar?na odaklanarak alan özgüllü?ünü korur.

Ölçe?in yap?sal bile?enleri genellikle Türkçe dersi müfredat?n?n ana ö?renme alanlar?n? (örne?in, okudu?unu anlama, yaz?l? anlat?m, sözlü ileti?im ve dil bilgisi becerileri) yans?tacak ?ekilde alt boyutlara ayr?lm??t?r. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin Türkçe dersinin farkl? görevlerine kar?? duyduklar? yeterlik hissini ayr? ayr? de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

TDÖAÖ'nün **geçerlik** çal??malar?, Durukan ve Maden (2012) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in gerçekten Türkçe dersine yönelik özyeterlik alg?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r. Geçerlik analizleri tipik olarak yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerli?i içerir. Yap? geçerli?i, ölçe?in kuramsal yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek için temel bir ad?md?r.

Özellikle yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla kullan?lan **Faktör Analizi** sonuçlar?, ölçe?in beklenen teorik boyutlarla uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin Türkçe dersi öz yeterlik alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, Durukan ve Maden'in (2012) çal??mas?nda detayland?r?lm??t?r. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n zamandan ba??ms?z olarak tutarl? ve kararl? olmas?n? ifade eder. Bu amaçla genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar?, özellikle de Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, TDÖAÖ'nün maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Ayr?ca, güvenirlik çal??malar? kapsam?nda test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir, bu da ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ini gösterir.

Faktör Analizi

Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla **Faktör Analizi**

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in alt boyutlar?n?n belirlenmesinde ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?inin incelenmesinde kritik rol oynam??t?r.

Faktör yap?s?n?n incelenmesi, TDÖAÖ'nün tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap?ya m? sahip oldu?unu netle?tirmi?tir. Ölçek, muhtemelen Türkçe dersinin temel bile?enlerini temsil eden birden fazla faktörden olu?maktad?r; bu da öz yeterlik alg?s?n?n dersin farkl? yönlerine göre de?i?ebilece?i teorik varsay?m?n? desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Geli?tirme)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r. Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi bo? b?rak?lm?? olsa da, öz yeterlik ölçekleri tipik olarak 4'lü, 5'li veya 6'l? Likert tiplerinde (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a) yan?tlanmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (?lkö?retim veya Ortaö?retim ö?rencileri).

Ya? Grubu: Akademik düzeyin gerektirdi?i ya? grubu (Tahmini olarak 9-18 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkçe dersine devam eden ve okuma-yazma becerilerini edinmi? ö?rencilere yöneliktir. Geli?tirme çal??mas?, genellikle belirli bir co?rafi bölgedeki okul örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Envanter (Self-Report Inventory).

Anahtar Kelimeler

Ö?renci Alg?s?, Türkçe E?itimi, Akademik **Geçerlik**, **Güvenirlik** Çal??mas?, Psikometrik Özellikler, Dil Ö?renimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: erhandurukan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Ölçek, genellikle akademik ara?t?rma ve e?itim amaçl? kullan?ma aç?kt?r, ancak ticari kullan?m için sorumlu yazar Erhan Durukan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirme ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l olan 2012.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turkce-dersi-ozyeterlik-algisi-olcegi-tdoao-toad.pdf

Kaynaklar

Durukan, E., ve Maden, S. (2012). Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ): Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 43* (43), 164- 173.

Türkçe Dersi Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i (TDÖAÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?e ait maddeler orijinal kaynakta aç?k metin olarak sa?lanmad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM